ଓଡ଼ିଶା ସରକାର
ରାଜସ୍ୱ ଓ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା ବିଭାଗ
(ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପରିଚାଳନା)

GOVERNMENT OF ODISHA
REVENUE & DISASTER MANAGEMENT DEPARTMENT
(DISASTER MANAGEMENT)

By Fax/e-mail/Post

ରାଜୀବ ଭବନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୦୧
RAJIV BHAWAN, BHUBANESWAR-751001

Ph. No. 0674-2534177
Fax : 0674 – 2534176
e-mail: srcodishagov@gmail.com
src.or@nic.in

No. 2220 /R&DM(DM) **Date: 18 -04-2020**
RDM-RLF-MISC-0034-2020

From

Pradeep Jena, IAS
Special Relief Commissioner &
Additional Chief Secretary to Government
(Disaster Management)

To

All Departments of the Government
All Revenue Divisional Commissioners
All Collectors

Sub: Standard Operating Procedure for construction sites in Government as well as Private sectors to prevent spreading of COVID-19.

Madam/Sir,

You are aware that the Government of Odisha in Revenue & Disaster Management (Disaster Management) Department vide their letter No. 2214/R&DM(DM) dt.17.04.2020 has issued detailed order regarding extension of lockdown period till midnight of dt.03.05.2020. In the said order several activities of different sectors have been allowed. The said order also emphasises various conditions and standard operating procedure for social distancing and maintenance of hygiene in the work places in order to prevent spreading of Corona virus. Further the State is experiencing high temperature and heat wave condition is likely to prevail in some parts of the State.

Therefore, it is requested to adopt preventive measures in construction sites to contain spread of COVID-19 and to combat the heat wave situation. Accordingly, this office has issued Standard Operation Procedure for construction sites. The Standard Operation Procedure should be followed scrupulously. Copy of the Standard Operating Procedure in English and Odia is enclosed herewith for wide circulation among the stakeholders.

Yours faithfully,

18/4/2020

Special Relief Commissioner &
Additional Chief Secretary to Government
(Disaster Management)

Memo No.__2221__**/R&DM(DM) Date:** 18/04/2020

Copy to Police Commissioner, Bhubaneswar-Cuttack/ Commissioner, Bhubaneswar Municipal Corporation/ Labour Commissioner for information and necessary action.

18/04/2020

Special Relief Commissioner &
Additional Chief Secretary to Government
(Disaster Management)

ସରକାରୀ ଏବଂ ବେସରକାରୀ ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥାନରେ COVID-19ର ପ୍ରସାରକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ମାନକ ଅପରେଟିଂ ପ୍ରଣାଳୀ (Standard OperatingProcedure) ଏବଂ ଶ୍ରମିକ / ନିର୍ମାଣ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହରୁ ରକ୍ଷା କରିବାପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

1. ନିର୍ମାଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଜଡିତ ଶ୍ରମିକ, ଟେକ୍ନିସିଆନ୍, ସୁପରଭାଇଜର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ସାମାଜିକ ଦୂରତା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଗୁଡିକ କଡାକଡି ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରି କରାଯିବ |

2. ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥାନରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସବୁ ବ୍ୟକ୍ତି ଫେସ୍ ମାସ୍କ (Face–mask) ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

3. କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ବାହାରୁ ଆସୁଥିବା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ନିର୍ଭର ନକରି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିବହନ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ଏହି ଯାନଗୁଡିକର ଅନୁମୋଦିତ ଯାତ୍ରୀ କ୍ଷମତାର ମାତ୍ର 30-40% ଯାତ୍ରୀ ପରିବହନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ।

4. କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥଳରେ ଥିବା ଶ୍ରମ ଶିବିରରେ କାମ କରିବା ଜାଗା, ଶୋଇବା ଘର ଏବଂ ଭୋଜନ କରିବା ଜାଗାରେ ସାମାଜିକ ଦୂରତା ନିୟମ ପାଳନ କରାଯିବ । ଶ୍ରମିକମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକାଠି ବସିବା ବା ପରସ୍ପରର ନିକଟତର ହେବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ |

5. କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀରେ ବାଲଟି, ମଗ, ସାବୁନ ଟାୱେଲ ସହିତ ହାତ ଧୋଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯିବ ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏପରି କରାଯିବଯେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ହାତ ଧୋଇବା ପାଇଁ ଏକତ୍ର ହେବାକୁ ପଡିବ ନାହିଁ |

6. କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବାର କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା COVID-୧୨ ବିସ୍ତାରକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ Do's & Dont'sର ଡିସପ୍ଲେ ବୋର୍ଡ/ପୋଷ୍ଟର କାର୍ଯ୍ୟସ୍ଥଳୀରେ ଲଗାଇବେ |

7. କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ହାତ ଧୋଇବା ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱଚ୍ଛତା ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସଚେତନତା ଅଭିଯାନ ଏବଂ ତାଲିମ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରିବେ |

୪. 60 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ବୟସର ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ କାମ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ |

୨. କୌଣସି ଅସୁସ୍ଥ, ବୃଦ୍ଧ ଏବଂ ଥଣ୍ଡା, କାଶ, ଛିଙ୍କର ଲକ୍ଷଣ ଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ କାମ କରିବାକୁ ଦିଆଯିବ ନାହିଁ | ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କ ଠାରେ ଏଭଳି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଲେ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ସମ୍ପୃକ୍ତ ଶ୍ରମିକଙ୍କୁ ନିକଟସ୍ଥ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ପରାମର୍ଶ କରାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।

10. Severe Acute Respiratory Indications (SARI) and Influenza like Indications (ILI) ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ବିଷୟରେ ତୁରନ୍ତ ନିକଟସ୍ଥ PHC / CHC /

ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ର / ଜିଲ୍ଲା ସଦର ମହକୁମା ଡାକ୍ତରଖାନା/ ବ୍ଲକ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ/ ତହସିଲ୍ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ପରି ନିକଟସ୍ଥ ପ୍ରଶାସନିକ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଜଣାଇବାକୁ ହେବ ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକେନ୍ଦ୍ରର ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବ ।

11. ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଚାଲୁଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଗୁଟଖା, ତମାଖୁ ଇତ୍ୟାଦିର ସେବନ ଏବଂ ଛେପ ପକାଇବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିଷେଧ ରହିବ ।

12. କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା/ କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ଅଞ୍ଚଳରେ COVID-19 ରୋଗୀଙ୍କ ଚିକିତ୍ସା ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଡାକ୍ତରଖାନା / କ୍ଲିନିକ୍ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ ଏବଂ ଏହାର ଏକ ତାଲିକା ସବୁବେଳେ କାର୍ଯ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ରଖିବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।

ଏତଦବ୍ୟତୀତ, ତାପମାତ୍ରା ବୃଦ୍ଧି ଯୋଗୁଁ ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥାନରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ପ୍ରବାହ ପ୍ରତିଷେଧକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ପାଳନ କରାଯିବ ।

1. ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଉତ୍ତାପରୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥାନରେ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଛାୟା ପ୍ରଦାନକାରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।

2. ସକାଳ11.00 ଟାରୁ ଅପରାହ୍ନ 3.00 ଟା ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯିବ ନାହିଁ।

3. କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ଦ୍ୱାରା ଶ୍ରମିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣରେ ବିଶୁଦ୍ଧ ପାନୀୟ ଜଳର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯିବ ।

4. କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା ଶ୍ରମିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥାନରେ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ଔଷଧ, ORS, ଗ୍ଲୁକୋଜ (glucose) ଇତ୍ୟାଦି ଥିବା ପ୍ରାଥମିକ ଚିକିତ୍ସା ବାକ୍ସର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ ।

5. ନିର୍ମାଣ ସ୍ଥାନରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିବେଶ ବିଷୟରେ ଦୃଷ୍ଟି ରଖାଯିବ ।

କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର/ ନିର୍ମାଣ ସଂସ୍ଥା/ ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟନିର୍ବାହୀ ଅଧିକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଉପରୋକ୍ତ ସମସ୍ତ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁପାଳନ କରାଇବା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବେ ।

***

Standard Operating Procedurein the Government as well as private construction sites to prevent spreading of COVID-19and to protect the workers/construction personnel from heat wave.

1. Social distancing parameters are to be strictly enforced at the work sites among the labourers, technicians, supervisors and others involved in the construction process.
2. Face masks are to be mandatorily used by all persons during the entire period of stay in the work site.
3. If workers are required from outside, special transportation facility shall be arranged by the Contractor/ Construction Agency without any dependency on the public transport system. These vehicles should be allowed to operate with 30-40% of their passenger capacity.
4. In case of labour camps operating at the work site, social distancing norms shall be observed in working areas, sleeping quarters and as well as in dining areas. No gathering or close proximity among workers shall be allowed.
5. Contractor/ Construction Agency will ensure provision of hand wash with buckets of water and mugs with soap and towel arranged in such a way that workers don't have to gather around to wash their hands.
6. The Contractor/ Construction Agencywill put up display boards containing do's and don'ts issued by Health and Family Welfare Department for prevention of spreading of COVID-19 at the construction site.
7. Contractor/ Construction Agency will conduct orientation/training programme for the workers in hand washing and personal hygiene.
8. Workers of more than 60 years of age are not to be allowed to work in the worksite.
9. Sick, elderly and people having symptoms of cold, cough, sneezing are not to be allowed to work at any cost. If such symptoms are seen with workers, Contractors/ Construction Agencies will make arrangement for health consultations of concerned workers in the nearest health centre.
10. Anybody detected with Severe Acute Respiratory Indications (SARI) and Influenza like Indications (ILI) is to be immediately reported to the nearest PHC/ CHC/ Health Centre/ District HQ Hospital/nearest administrative office such as Block Office/Tahasil Office and all steps will be taken as per advice of the health centre.

11. There shall be complete prohibition of tobaco, gutkha and spitting in work sites.
12. Contractor/ Construction Agency/ Executive Officer in-charge will keep a list of Hospitals/clinics in the nearby areas, which are authorized to treat COVID-19 patients at all times.

Besides these, in view of the rising temperature the following heat wave preventive measures are to be observed in work places.

1. Adequate shading arrangement must be made at the work places to protect the workers from scorching heat.
2. No work should be executed during the peak hours form 11.00 am to 3.00 pm.
3. There should be adequate, safe potable drinking water for the workers and other personnel.
4. There should be first-aid-box containing essential medicines, ORS, Glucose etc. at the worksite for the workers.
5. Safety Health and Environment (SHE) parameters will be observed at construction sites.

   The Contractor/ Construction Agency/ Officer in charge of the construction work should ensure that all the above conditions are in place before starting the work.

***